

2. Integrální počet polí

Úloha 1

Dokažte, že $\vec{\varphi}$ je parametrické zadání křivky:

- $\vec{\varphi} = (t, t + 1), t \in \mathbb{R}$, přímka $y = x + 1$.
- $\vec{\varphi} = (r \cos t, r \sin t), t \in (0, 2\pi)$, kružnice o poloměru r se středem v počátku soustavy souřadnic.

Úloha 2

Vypočítejte pomocí křivkového integrálu práci pole $\vec{F}$ po křivce $\vec{l}$:

- $\vec{l}(t) = (t, 0), t \in (0, 2), \vec{F}(x, y) = (0, 1)$
- $\vec{l}(t) = (t, t - 1), t \in (0, 1), \vec{F}(x, y) = (1, 1)$
- $\vec{l}(t) = (t, t^2), t \in (0, 1), \vec{F}(x, y) = (x - y, x + y)$
- $\vec{l}(t) = (\cos t, \sin t, 0), t \in (0, 2\pi), \vec{F}(x, y, z) = (x, y, z)$

Úloha 3

Dokažte, že $\vec{\sigma}$ je parametrické zadání plochy:

- $\vec{\sigma} = (1 - u - v, u, v), u, v \in \mathbb{R}$, rovina $z = 1 - x - y$.
- $\vec{\sigma} = (r \cos \varphi \sin \vartheta, r \sin \varphi \sin \vartheta, r \cos \vartheta), \varphi \in (0, 2\pi), \vartheta \in (0, \pi)$, kulová plocha o poloměru r se středem v počátku soustavy souřadnic.

Úloha 4

Pomocí plošného integrálu vypočítejte tok vektorového pole $\vec{F}$ plochou $\vec{S}$, použijte vektor vnější normály:

- $\vec{S}(u, v) = (0, u, v), u, v \in (1, 2), \vec{F}(x, y, z) = (0, y, z)$
- $\vec{S}(u, v) = (u - v, 2u - v, u + v), u, v \in (0, 1), \vec{F}(x, y, z) = (x, y, z)$, srovnejte použití obou voleb normálových vektorů
- $\vec{S}(u, v) = (\cos u \sin v, \sin u \sin v, \cos v), u \in (0, 2\pi), v \in (-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}), \vec{F}(x, y, z) = (x, y, z)$

Úloha 5*

Vypočítejte pomocí křivkového integrálu práci pole $\vec{F}$ po křivce $\vec{l}$:

- $\vec{l}(t) = (t, t^2), t \in (-1, 1), \vec{F}(x, y) = (x^2 - 2xy, y^2 - 2xy)$
- $\vec{l}(t) = (1 + t, 1 + 2t, 1 + 3t), t \in (0, 1), \vec{F}(x, y, z) = (x, y, x + y - 1)$
- $\vec{l}(t) = (2 \cos t, -3 \sin t, 0), t \in (0, \frac{\pi}{2}), \vec{F}(x, y, z) = (\frac{x}{r}, \frac{y}{r}, \frac{z}{r}), r = \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$

Úloha 6*

Délka křivky $\vec{\varphi} : \langle a, b \rangle \rightarrow \mathcal{R}$ je definována jako

$$\int_{\vec{\varphi}} 1 \, d\varphi = \int_a^b \left| \frac{d\vec{\varphi}}{dt} \right| dt.$$

Vypočítejte ji pro následující křivky (r je konstanta):

- a) $\vec{\varphi}(t) = (t, t), t \in (0, 1)$
- b) $\vec{\varphi}(t) = (r \cos t, 0, r \sin t), t \in (0, 2\pi)$
- c) $\vec{\varphi}(t) = (3t - 2, 2t + 1, 6t), t \in (0, a)$

Úloha 7*

Obsah plochy $\vec{\sigma} : \Sigma \rightarrow \mathcal{R}^3, (\Sigma \subset \mathcal{R}^2)$ je definován jako

$$\iint_{\vec{\sigma}} 1 \, d\sigma = \iint_{\Sigma} \left| \frac{\partial \vec{\sigma}}{\partial t_1} \times \frac{\partial \vec{\sigma}}{\partial t_2} \right| dt_1 dt_2.$$

Vypočítejte obsah následujících ploch (t_1, t_2 jsou konstanty):

- a) $\vec{\sigma}(t_1, t_2) = (t_1, t_2, 0), t_1 \in (-2, 1), t_2 \in (0, 1)$
- b) $\vec{\sigma}(t_1, t_2) = (r \cos t_1, r \sin t_1, t_2), t_1 \in (0, 2\pi), t_2 \in (0, v)$
- c) $\vec{\sigma}(t_1, t_2) = (r \cos t_1 \sin t_2, r \sin t_1 \sin t_2, r \cos t_2), t_1 \in (0, 2\pi), t_2 \in (0, \pi)$

Úloha 8*

Ověřte, zda je pole $\vec{F}$ potenciálové a nalezněte jeho potenciál (Q_1, Q_2, π, ϵ jsou konstanty):

- a) $\vec{F}(x, y) = (x, y)$
- b) $\vec{F}(x, y, z) = (2y, 2x + 3z, 3y)$
- c) $\vec{F}(x, y, z) = -\frac{Q_1 Q_2}{4\pi\epsilon} \left(\frac{x}{(x^2 + y^2 + z^2)^{\frac{3}{2}}}, \frac{y}{(x^2 + y^2 + z^2)^{\frac{3}{2}}}, \frac{z}{(x^2 + y^2 + z^2)^{\frac{3}{2}}} \right)$